

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG LEGFELSŐBB BÍRÓSÁGA

Bfv.I.1.010/2010/5.szám

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága Budapesten, a 2011. év február hó 15. napján tartott nyilvános ülésen meghozta az alábbi

v é g z é s t:

A csődbüntett miatt a terheltek ellen folyamatban volt büntető ügyben az I. rendű terhelt által - védője útján - benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálva a Nyíregyházi Városi Bíróság 10.B.614/2008/18. számú, valamint a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróság 1.Bf.427/2009/6. számú ítéletét az **I. rendű terheltre** vonatkozó részében hatályában fenntartja.

A végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben sem az indítvány előterjesztője, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem terjeszthet elő.

I n d o k o l á s

A Nyíregyházi Városi Bíróság - a hatályon kívül helyezés folytán megismételt eljárásban - a 2009. január 27. napján kelt 10.B.614/2008/18. számú ítéletével az I. rendű terheltet bűnösnek mondta ki a Btk. 290. § (1) bekezdés d) pontja szerinti csődbüntettben, és ezért ötszáz napi tétel pénzbüntetésre ítélte azzal, hogy egy napi tétel összege 600 forint.

Az első fokú ítéletben megállapított tényállás lényege a következő:

Az I. rendű terhelt volt 1991 decemberétől kezdődően a K. K. Kft. (K. Kft.) képviselője.

A Kft. nevében 2001. október 16. napján befektetési szerződést kötött - tulajdonos-társa, a II. r. terhelt közreműködésével - K. A.-val az ÉRF.Rt. nevében vezérigazgatóként eljáró III. r.

terhelttel. A szerződés szerint a részvénytársaság 10.000.000 forint tőkét bocsátott a kft. rendelkezésére, így az utóbbi törzstőkéje 20.000.000 forintra emelkedett; a kft. pedig kötelezte magát arra, hogy az rt. tulajdonát képező üzletrészt névértéken - a tagi hitel- és járuléktartozások kiegyenlítését követően, azonban legkésőbb öt éven belül - megvásárolja.

A szerződést 2001. október 31. napján kiegészítették azzal, hogy az I. rendű és a II. r. terhelt - mint a kft. tulajdonosai - készfizető kezesként felelnek a kft. által vállaltakért és amennyiben azt a kft. nem tudja teljesíteni, a szerződés aláírásától számított öt éven belül megvásárolják az rt. üzletrészt.

A szerződéssel a részvénytársaság 2001. október 16. napjától a kft. tagjává vált.

Ezzel az időponttal egyidejűleg az rt. és a kft. között kölcsönszerződés jött létre, amely szerint az rt. 20.000.000 forint tagi kölcsönt nyújtott a kft. részére, 48 hónapos futamidővel. A szerződést a kft. nevében az I. rendű és a II. r. terhelt, az rt. nevében a III. r. terhelt írta alá. A hitel biztosítására jelzálogjog-szerződést is kötöttek, amely szerint a zálogkötelezett, azaz a kft. valamennyi fizetési kötelezettsége - azaz a főkövetelés, annak járulékai, költségei, kamatai, a jelzálogjog érvényesítésének költségei - fejében 30.000.000 forint erejéig a jogosult részvénytársaságnak zálogjoga keletkezett a kötelezett, azaz a kft. 3 ingatlanára, illetve az ingatlanokon lévő tulajdoni hányadára.

A kölcsönszerződést és a jelzálogszerződést 2001. november 8. napján közjegyzői okiratba foglalták.

A kft.-nek 2004 júniusáig jelentős tartozása halmozódott fel a budapesti székhelyű ST. Rt.-vel szemben, így az 2003. októberében felszólította, hogy a 14.792.424 forintos tartozását egyenlítse ki, eredménytelenül; ezért 2003. decemberében felszámolási eljárást kezdeményezett a kft. ellen a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróságnál. Az így megindult felszámolási eljárást a hitelező és az adós a megegyezés reményében 2004. május 20. napjától kezdődően szüneteltette. Miután a kft. továbbra sem fizetett, a hitelező az eljárás folytatását kérte. A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróság megállapítva a kft. fizetés-képtelenségét, a felszámolást a 2004. október 18-án kelt 16.Fpk.15-04-000583/6. számú végzésével elrendelte. A felszámolást elrendelő végzés ellen az I. rendű terhelt fellebbezést jelentett be; a határozatot a Debreceni Ítéltábla a 2005. február 5. napján kelt Fkpf.III.30.006/2004/2. számú végzésével helybenhagyta.

Ezt megelőzően 2004. május 25-én a F. Kft., majd 2004. június 1. napján az AL. Rt. ugyancsak felszámolási eljárást kezdeményezett a K. Kft. ellen; a velük szemben fennálló tartozását azonban a kft. kiegyenlítette, így ezen eljárásokat a bíróság megszüntette.

A felszámolás elrendelését követően is indult felszámolási eljárás a kft. ellen 2005 júniusában a PS. Kft. kérelmére, amelyet azonban a már elrendelt felszámolásra tekintettel a bíróság elutasított.

Ezeket a tartozásokat meghaladóan a K. Kft. rendszertelenül törlesztette az ÉRF. Rt. kölcsönét is, és emellett pénzügyi tanácsadás ellenértékeként is tartozása keletkezett a részvénytársasággal szemben. A tartozások rendezése érdekében 2004. június 25. napján az I. rendű terhelt és a II. r. terhelt a kft. nevében megállapodást kötött az ÉRF Rt. nevében eljáró III. r. terhelttel. Eszerint a kft. elismerte, hogy összességében 27.526.687 forinttal, valamint ez összeg után 596.922 forint késedelmi kamattal tartozik az rt.-nek; ennek az összesen 28.123.609 forint tartozásnak a fejében a kft. eladta az rt.-nek az annak jelzálogjogával terhelt ingatlanát. Megállapodtak abban is, hogy az rt. a kft.-ben lévő, 10.000.000 forint névértékű üzletrészt - a befektetési szerződést módosító okiratban foglaltaknak megfelelően - eladja az I. rendű terheltnak és a II. r. terheltnak.

A megállapodásnak megfelelően az adásvételi szerződést és az üzletrész-átruházási szerződést 2004. június 25. napján megkötötték.

A K. Kft. ellen a felszámolási eljárás során 41 hitelező jelentett be hitelezői igényt, amelyek együttes összege 86.000.000 forint volt; ezek kielégítésére a felszámolás eljárásban fedezet hiányában nem került sor.

Az I. rendű terhelt 2004 júniusában tisztában volt azzal, hogy a kft. fizetéseképtelen. Amikor ennek ellenére a kft. tulajdonát képező ingatlannal egyenlítette ki az általa és a II. r. terhelt által megvásárolt üzletrészt, a kft. vagyonát csökkentette és ezzel a hitelezői igények kielégítését meghiúsította.

Az első fokú ítéletet az ellene bejelentett fellebbezések folytán a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróság felülbírált, és a 2009. október 6. napján kelt 1.Bf.427/2009/6. számú ítéletével az I. rendű terhelt tekintetében akként változtatta meg, hogy a pénzbüntetés egy napi tételének összegét 2.000 forintra felemelte; egyebekben azonban az első fokú ítéletnek e terheltet érintő rendelkezéseit helybenhagyta.

Az ítéleti tényállást kiegészítette a következőkkel:

- Az ÉRF Rt. és a K. Kft. között létrejött kölcsönszerződés biztosítására a terheltek a kft. ingatlanára is jelzálog-szerződést kötöttek.
- A közjegyzői okiratban a K. Kft. az ÉRF Rt.-vel kötött kölcsönszerződéséből eredő fő- és mellékkötelezettségek biztosítására a 3 ingatlanra engedett jelzálogjogot.

.-.-.-.-.

A másodfokú határozat ellen az I. rendű terhelte - védője útján - felülvizsgálati indítványt nyújtott be, annak jogalapját nem jelölve meg.

Az indítvány szerint az eljáró bíróságok tévesen következtettek bűnösségére, részint azért, mert az ítéleti tényállás nem felel meg a Btk. 290. §-a szerinti törvényi tényállásnak, részint pedig azért, mert ő jogi tévedésben volt. Megítélése szerint azzal, hogy az ÉRF Rt. kölcsönének visszafizetése érdekében szerződést kötött, a kft. költségeit kívánta csökkenteni a fizetőképességének helyreállítása érdekében. Amennyiben ezt nem tette volna meg, kényszerértékesítésre került volna sor, amely révén lényegesen alacsonyabb lett volna a vételár. Emellett megítélése szerint ezzel a többi hitelező érdekeit sem sértette, hiszen az ÉRF Rt. valamennyi követelése jelzáloggal volt biztosítva, így emiatt az ingatlant a felszámolás során is mindenképp az Rt. kapta volna meg. Mindezekre figyelemmel a jogüggyel az ésszerű gazdálkodás követelményeit nem sérthette.

Hivatkozott arra is, hogy a másodfokú ítéletben rögzítettekkel szemben a kft. ingatlanaira vonatkozó - közjegyző által készített - jelzálogjog-szerződés nem csupán az ÉRF Rt. által nyújtott kölcsön, hanem a kft. mindenfajta, a részvénytársasággal szemben fennálló fizetési kötelezettségeinek biztosítására szolgált. Miután pedig az ÉRF Rt. üzletrészét a II. r. terhelttel együtt kezesként visszavásárolták, nekik személy szerinti visszatérítési joguk keletkezett a kft.-vel szemben, és így rájuk szállt a K. Kft.-vel szemben fennálló - a követelést biztosító - jelzálogjog is. Ezt a visszatérítési igényt érvényesítették, amikor az üzletrész a nevükre került, ráadásul ez is csak névleges volt, mivel rögtön okiratban mondtak le a kft. javára az abból származó esetleges bevételről.

Megítélése szerint emellett tévedésben volt. A szerződésben vállalt kötelezettségének kívánt eleget tenni, és úgy gondolta, hogy a szerződés betartása nem lehet jogszerűtlen, hiszen a jogüggyet jogászok és könyvelők is jogszerűnek ítélték meg; a szerződéseket ugyanis jogászok készítették, és az ügylet bizonylatait két cég könyvelése is szabályszerűen lekönyvelte.

Mindezekre figyelemmel arra tett indítványt, hogy a Legfelsőbb Bíróság a megtámadott határozatokat helyezze hatályon kívül és mentse fel az ellene emelt vád alól.

A Legfőbb Ügyészség az indítványt részben törvényben kizártnak, részben alaptalannak találta. Megítélése szerint az üzletrész visszavásárlásával kapcsolatos követelés jelzálogjoggal történt biztosítására vonatkozó, illetve az ésszerű gazdálkodás követelményeivel kapcsolatos érvekkel az indítványozó az irányadó tényállás megalapozatlanságára hivatkozik, és ezzel meg nem engedett módon azt támadja. Az irányadó tényállás szerint pedig a terhelt cselekményével a csődbüntett valamennyi törvényi tényállási elemét megvalósította, és annak jogellenességével is tisztában volt. Így nem követtek el az eljáró bíróságok büntető anyagi jogszabálysértést akkor, amikor a terhelt bűnösségét megállapították. Ezért a megtámadott határozatok hatályban tartására tett indítványt (Bf.2879/2010.).

.-.-.-.

A Be. 423. § (4) bekezdése szerint a Legfelsőbb Bíróság a megtámadott határozatot csak a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott részében és csak az indítványban megjelölt okból vizsgálja felül; ez alól csak a 416. § (1) bekezdés c) pontjában megjelölt - feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező - eljárási szabálysértések jelentenek kivételt.

Ennek megfelelően a Legfelsőbb Bíróság a megtámadott határozatokat csak a felülvizsgálati indítványokkal megtámadott részében és az azokban megjelölt okok alapján, valamint a 416. § (1) bekezdés c) pontjában felsorolt - és az indítványban fel nem hívott - okokra figyelemmel vizsgálta felül.

A Be. 423. § (1) bekezdése szerint a felülvizsgálati eljárásban a jogerős határozatban megállapított tényállás az irányadó; az indítványban a tényállás nem támadható. Ebből következően csak e tényállás alapján vizsgálható az, hogy a terhelt bűnösségének megállapítására, a cselekmény minősítésére vagy a büntetés kiszabására büntető anyagi jogszabály megsértésével került-e sor.

Az irányadó tényállás szerint a K. Kft. és az ÉRF Rt. között az rt. által nyújtott kölcsön fedezetére jött létre jelzálog-szerződés, a két gazdasági társaság által megkötött befektetési szerződés biztosítására kizárólag az I. és II. r. terhelt készfizető kezessége szolgált. Ebből következően a terhelteknek saját

vagyonukból kellett volna visszavásárolni a rt. üzletrészt, amennyiben a kft. erre fedezettel nem rendelkezik. Erre tekintettel az rt. követelése nem élvezhetett elsőbbséget a kft. többi hitelezőjének követelésével szemben. Emellett az üzletrész visszavásárlásával a terhelteknek nem is keletkezhett jelzálogjoguk.

Mindezekre figyelemmel az indítványozó a bizonyítékokon keresztül - a törvényi tilalom ellenére - az irányadó tényállásban eszerint rögzített tényeket támadta akkor, amikor arra hivatkozott, hogy a jelzálog-szerződés nem csupán a kölcsön biztosítására szolgált, így ebben a körben felülvizsgálatnak nincs helye.

A Be. 416. § (1) bekezdésének a) pont szerint felülvizsgálati ok, ha a terhelt bűnösségének megállapítására a büntető anyagi jogi szabályok megsértésével került sor.

Az I. rendű terhelt 2004 júliusában annak tudatában vásárolta vissza a saját nevében, de a kft. vagyona terhére az rt-től a 10 millió forint névértékű üzletrészt, hogy a kft. már 2003 júniusa óta fizetéseképtelen. Ezzel az ügylettel - az ésszerű gazdálkodás követelményének a sérelmével - más hitelezők igényének a kielégítését megghiúsította. A cselekménye tehát a Btk. 290. § (1) bekezdésének d) pontja szerint tényállásszerű.

Nem alapos az indítvány abban a részében sem, amelyben tévedésre hivatkozva is kérte e terhelt felmentését.

Az irányadó tényállás szerint a terhelt tisztában volt a kft. fizetéseképtelenségével; tisztában volt azzal is, hogy a magánszemélyként lebonyolított üzletrész-vásárlását nem fedezheti a kft. vagyonából.

Az a hivatkozása, amely szerint ezeket a szerződéseket jogászok szerkesztették, illetve az ügylet bizonylatait a könyvelők a könyvelésbe beállították, így neki alapos oka volt feltételezni, hogy az ügylet nem jogellenes, nem képezheti büntetőjogi felelősségének akadályát tévedés címén.

A jelzálogjog-szerződést maga kötötte meg a kft. nevében, így annak tartalmával tisztában volt; ezért ténybeli tévedésre alappal nem hivatkozhat. Nem hivatkozhat arra sem, hogy abban a téves feltevésben kötötte meg a vád tárgyává tett jogügyletet, miszerint cselekménye a társadalomra nem veszélyes, miután erre nem volt alapos oka. Részint azzal, hogy a kft. fizetéseképtelen, nem a szerződéseket szerkesztő jogászok és a könyvelést végző könyvelők, hanem ő volt tisztában. Részint pedig nekik nem is volt feladatuk eldönteni azt, hogy az egyébként formailag az előírásoknak

megfelelő jogügylet tartalmilag mennyiben sérti a jogszabályokat. Ezen túl abban az esetben sem mentesült volna a terhelt a büntetőjogi felelősség alól, ha kiderült volna, hogy az elkövetésben közreműködtek mások - az általa hivatkozott jogászok, könyvelők - is; ez legfeljebb az ő büntetőjogi felelősségüket alapozná meg.

Nem észlelt a Legfelsőbb Bíróság az ügyben a Be. 373.§-a (1) bekezdésének I. b) és c) pontjában, valamint II.-IV. pontjának valamelyikében meghatározott eljárási szabályszegést sem.

Ezért a megtámadott határozatokat a Be. 426. §-ára figyelemmel hatályában fenntartotta.

Az ismételt indítvánnyal kapcsolatos tájékoztatás a Be. 416. § (4) bekezdés b) pontján, valamint a 418. § (3) bekezdésén alapul azzal, hogy a Be. 421. § (3) bekezdésére figyelemmel a Legfelsőbb Bíróság az ugyanazon jogosult által ismételten, vagy a más jogosult által azonos tartalommal előterjesztett indítvány elutasítására vonatkozó határozat hozatalát is mellőzheti.

Budapest, 2011. február 15.

Dr. Belegi József s.k. a tanács elnöke, Dr. Mészár Róza s.k. előadó bíró, Dr. Horváth Ibolya s.k. bíró

A kiadmány hiteléül:

írnok

AIné